

Sygn. akt II KO 54/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Ryński

w sprawie zażalenia **M. Z. M.**

na postanowienie z dnia 28 marca 2013r. Prokuratora Prokuratury Rejonowej w P.,
w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa w sprawie

2 Ds .../13

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 września 2013 roku,

wniosku Sądu Rejonowego w P. z dnia 29 lipca 2013 roku

o przekazanie w trybie art. 37 kpk sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu
sądowi,

na podstawie art. 37 kpk a contrario

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 marca 2013 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej odmówił na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., wobec stwierdzenia, że nastąpiło przedawnienie ścigania, wszczęcia śledztwa w sprawie niedopełnienia obowiązku przez sędziego, polegającego na podpisaniu w dniu 9 października 2007 r. klauzuli wykonalności parafą, bez imiennej pieczętki, na postanowieniu Wydziału II Cywilnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. w

sprawie II Ca .../06, a więc o czyn z art. 231 § 1 k.k. Postępowanie sprawdzające prowadzono w związku z zawiadomieniem w/w Prokuratury przez M. Z. M. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez sędziów w toku prowadzonego postępowania I Ns .../04 o podział majątku dorobkowego.

To postanowienie zostało zaskarżone zażaleniem przez M. Z. M., w związku z czym sprawę przekazano do Sądu Rejonowego w P. celem rozpoznania zażalenia.

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2013 roku tenże Sąd wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie, w trybie art. 37 k.p.k., niniejszej sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Na uzasadnienie podniesiono, że przedmiotowa sprawa dotyczy czynności zawodowych podejmowanych przez wymienionego z imienia i nazwiska sędziego Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w P., E. K. W przekonaniu wnioskującego Sądu, rozpoznanie sprawy przez sąd miejscowo właściwy w sytuacji, gdy sprawa dotyczy sędziego orzekającego również w tym sądzie, mogłoby wywołać przekonanie o braku możliwości rozpoznania sprawy w sposób bezstronny przez ten Sąd.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Wniosek Sądu Rejonowego w P. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż przekazanie sprawy innemu równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

A zatem, przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny, a nie pozorny, występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie.

Za takie okoliczności można uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, podjęte jednak w

oparciu o racjonalne przesłanki, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 1995 r., III KO 34/95, OSN KW 1995/Nr 9-10, poz. 68, z dnia 10 grudnia 1999 r., III KO 98/99, Prok. i Pr. 2000/Nr 3, poz. 7, z dnia 21 października 2008 r., IV KO 116/08, R -OSN KW 2008, poz. 2072, z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, R – OSN KW 2008, poz. 2280).

Tego rodzaju sytuacja nie zaistniała jednak w przedmiotowej sprawie. Nie można bezkrytycznie i automatycznie akceptować podważania zdolności sądów do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania spraw, często występującego w praktyce sądowej, gdy strona postępowania niezadowolona z rozstrzygnięcia składa skargi na sędziego lub wręcz próbuje spowodować wszczęcie przeciwko niemu postępowania karnego, składając pisma procesowe w sposób czysto instrumentalny. O właściwości do rozpoznania sprawy decydują kryteria ustawowe i nie powinna ich dyktować wola strony postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 roku, III KO 48/11, Lex Nr 860625).

Przekonanie o braku możliwości do obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy musi być oparte na racjonalnych i rzeczywistych przesłankach. Samo zaś przekonanie oparte tylko na przypuszczeniach i założeniach o charakterze hipotetycznym, w tym również ewentualnie wyrażane przez stronę postępowania, nie jest wystarczającym dla odstąpienia od zasady właściwości miejscowej.

Fakt, że sprawa, w której prokurator odmówił wszczęcia śledztwa, dotyczy sędziego pracującego w danej jednostce organizacyjnej sądownictwa powszechnego, nie jest wystarczający dla stwierdzenia braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy. Tym bardziej, gdy stawiany zarzut jest związany z wykonywaniem przez sędziego rutynowych obowiązków służbowych. Tej okoliczności nie zmienia fakt, iż skarga strony wymienia sędziego z imienia i nazwiska, zaś Prokuratura prowadziła czynności wyjaśniające w sprawie. Bezkrytyczne przekazanie sprawy do rozpoznania w innym równorzędnym sądzie na podstawie takich przesłanek mogłoby wręcz sugerować, że w każdym wypadku, gdy sprawa w jakiś sposób dotyczy w ogóle sędziego, bądź sędziów pracujących w

danym sędzi, pozostali sędziowie pracujący w tej jednostce organizacyjnej sądownictwa powszechnego nie są w stanie w sposób obiektywny i rozsądny rozpoznać sprawę. Tym bardziej, gdy sprawa dotyczy oceny, czy w sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. przyjęta przez prokuratora.

A zatem brak jest uzasadnionych podstaw do twierdzenia, że sędziowie Sądu Rejonowego w P. nie mogą rozpoznać wniesionego przez M. Z. M. zażalenia na postanowienie prokuratora w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa, bezstronnie i w sposób w pełni obiektywny. Podzielenie takiego przekonania prowadziłoby do przeciwnego od zamierzonego skutku, a mianowicie podważałoby zaufanie do niezależności sądów i niezawisłości sędziów, co byłoby z oczywistą szkodą dla dobra wymiaru sprawiedliwości.

Dodatkowo należy zauważyć, że Sąd Rejonowy w P. rozpoznawał już zażalenie M. Z. M. na inne postanowienie Prokuratora w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa. Mianowicie postanowieniem z dnia 9 listopada 2012 r., sygn. akt VII Kp .../12, utrzymał w mocy postanowienie odmawiające wszczęcia śledztwa przeciwko sędziom Sądu Okręgowego w P., wobec stwierdzenia, iż nie popełniono czynu zabronionego. Okoliczność ta również przemawia przeciwko uwzględnieniu obecnie w trybie art. 37 k.p.k. przedmiotowego wniosku.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i kierując się zakazem rozszerzającej wykładni art. 37 k.p.k., Sąd Najwyższy odmówił uwzględnienia wniosku o przekazanie sprawy innemu równorzędnemu sądowi.